

movare
onderwijsstichting

Schooladviesprocedure MOVARE

Versie: 1.3
Status: vastgesteld
Datum: 23 januari 2024

VAN **EN** MET ELKAAR LEREN

Movare.nl

Inhoudsopgave

INLEIDING	3
1. VOORBEREIDEN OP DE OVERGANG EN TIJDSPAD	4
2. PASSEND (VOORLOPIG) SCHOOLADVIES OPSTELLEN	4
3. GELIJKE KANSEN, ORGANISEER TEGENSpraak	5
4. ACTUEEL ÈN POTENTIEEL	5
5. BIJ TWIJFEL? DUBBEL SCHOOLADVIES	5
6. ONDERWIJSKUNDIG RAPPORT (OKR)	5
7. DOORSTROOMTOETS EN AANVRAAG ONTHEFFINGSLEERLINGEN	7
8. BIJSTELLEN EN GEMOTIVEERD AFWIJKEN	7
9. OVERSTAPDOSSIER KLAARZETTEN (OSO)	7
10. ZICHT OP VERVOLGSUCCES: HOE SUCCESVOL ZIJN ONZE LEERLING TOT BEGIN VO3?	8

Inleiding

Onderwijsstichting MOVARE zorgt voor een zorgvuldige afsluiting van het onderwijs en zorgt voor gelijke kansen voor alle leerlingen. De scholen van MOVARE zorgen ervoor dat leerlingen goed worden voorbereid op de overgang naar het vervolgonderwijs (artikel 2, WPO). Met de uitwerking van dit vastgesteld beleid zorgt het bevoegd gezag ervoor dat de scholen voldoen aan de wettelijke eis waar scholen aan moeten voldoen volgens het Onderzoekskader PO (Onderwijsinspectie, 2023) en realiseert het zichtbaar eigen ambities ten aanzien van gelijke kansen voor alle leerlingen. Het stuk geldt na vaststelling door het CvB als bovenschools beleid en kent de volgende hoofdstukken:

1. Voorbereiden op de overgang en tijdsplan
2. Passend (voorlopig) schooladvies opstellen
3. Gelijke kansen, organiseer tegenspraak
4. Actueel en potentieel
5. Bij twijfel? Dubbel schooladvies
6. Onderwijskundig rapport (OKR)
7. Doorstroomtoets en aanvraag ontheffingsleerlingen
8. Bijstellen en gemotiveerd afwijken
9. Overstapdossier (OSO)
10. Zicht op vervolgsucces van je leerlingen

Om kansen van alle leerlingen te vergroten en verschillen tussen scholen te verkleinen is het wenselijk om de schooladviesprocedure bovenschools te beschrijven. Een belangrijke bron hiervoor is de 'Handreiking schooladvisering' (Ministerie OCW, 2023). De schooladviesprocedure is een belangrijk element in de gesprekken die gaan over de uitvoering en de kwaliteitscultuur van onze stichting als geheel. Het stuk vraagt waarschijnlijk met regelmaat om evaluatie en bijstelling gezien veranderende wettelijke eisen en ervaring in het werkveld. Momenten ter evaluatie zijn leraren, clusterbijeenkomsten, Q-gesprekken en steekproeven van kwaliteit om impulsen te blijven geven aan dit beleidsstuk. Afdeling Onderwijskwaliteit heeft een richtinggevende en ruimtegevende rol. In de Q-gesprekken met het CvB zal de schooladviesprocedure meer een resultaat- en rekenschapskarakter krijgen aangevuld met data uit de bovenschoolse modules van ons LAS ParnasSys. Ter verantwoording bovenschools blijven wij met regelmaat in dialoog met intern begeleiders, omliggende VO-scholen in de regio Parkstad e.o. en stellen ons beleid bij indien dit helpend is voor de ondersteuning van al onze leerlingen.

Raakvlak standaarden Onderzoekskader 2023:

- Alle standaarden van Kwaliteitsgebied Onderwijsprocessen OP1-6
- Alle standaarden van Kwaliteitsgebied Onderwijsresultaten OR1-2
- Alle standaarden van Kwaliteitsgebied Sturen, Kwaliteitszorg en Ambities SKA1-3

1. Voorbereiden op de overgang en tijdspad

Het voortgezet onderwijs organiseert jaarlijks open dagen en meeloopdagen voor leerlingen. Bijwonen van deze open dagen en meeloopdagen vergroot kansen voor leerlingen en versoepelt mogelijk de overgang. Het is daarom belangrijk om rond E6 de eerste keer met ouders en leerling over de ParnasSys-groeinotities Uitstroomprofiel te spreken en dit uitstroomprofiel minimaal eenmaal per jaar met ouders en leerling te evalueren, dus zeker nog een keer rond E7. In welke mate de school ouders en leerlingen voorbereid op de overgang ligt niet vast en hierin heeft de school ruimte, mogelijk op basis van de schoolpopulatie, al dan niet versterkt aan te bieden en zelfs vaker het verwachte uitstroomprofiel te delen, dus ook nog rond M7. Het advies is om ouders en leerlingen in te lichten over open dagen en dat leraren zich verdiepen in het aanbod aan lokale voortgezet onderwijs scholen en contacten met deze scholen onderhouden.

Om verschillen tussen scholen zoveel mogelijk te vermijden en gelijke kansen voor alle leerlingen te creëren hanteren alle MOVARE-scholen een tijdspad. Dit bovenschoolse tijdspad is deels gebaseerd op eigen MOVARE-richtlijnen en deels op wettelijke verplichtingen van de overheid. Wettelijke datums waar scholen zich aan dienen te houden zijn:

- a. Aanmelden voor een doorstroomtoets kan tussen 1 oktober en 15 november;
- b. Aanvragen ontheffing van deelname bij voorkeur tot 15 november of in enkele gevallen kan het uitgesteld worden tot na de doorstroomtoets is afgenomen, bijvoorbeeld omdat dan pas het TIQ bekend is;
- c. Het voorlopig schooladvies mededelen aan ouders en leerling moet tussen 10 en 31 januari;
- d. Afnemen doorstroomtoets naar keuze tussen eind januari en eerste 2 volle weken van februari;
- e. Bijstellen tot een definitief schooladvies of gemotiveerd afwijken en voorlopig schooladvies definitief maken binnen een week nadat het resultaat bekend is;
- f. Centraal aanmelden door ouders (lijkt twee weken te worden);
- g. Onderwijskundig rapport aanleveren aan het VO met OSO zodra vervolgschool bekend is, meestal na aanmeldweek.

Voor het totale tijdspad met onderscheid in wettelijke richtlijnen en MOVARE-richtlijnen, zie bijlage 0.

2. Passend (voorlopig) schooladvies opstellen

Het is voor de doorgaande ontwikkelingslijn van onze leerlingen essentieel dat het (voorlopig) schooladvies zorgvuldig onderbouwd is. Hoe komt eigenlijk een passend (voorlopig) schooladvies tot stand? De school verzamelt vanaf binnenkomst systematisch (toets)informatie over kennis en vaardigheden van leerlingen op alle voor het onderwijs belangrijke domeinen. De school vergelijkt deze informatie met de verwachte ontwikkeling van de leerling, het leerpotentieel indien dat bekend is, waarbij voor Nederlandse taal en Rekenen/Wiskunde in ieder geval de referentieniveaus 1F en 1S/2F als uitgangspunt gelden. Dit maakt het mogelijk om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van leerlingen en een passend VO-niveau te formuleren. De school heeft en toont daarbij hoge verwachtingen van alle leerlingen en waarnemingen als leerlingkenmerken en onderwijsbehoeften dienen als weegfactor, niet als bepalende factor. De school waarborgt ontwikkeling en voortgang in de opbouw van het leerlingdossier en bevordert door het (ortho)pedagogisch-didactisch handelen gelijke kansen voor alle leerlingen. Het voorlopig schooladvies dient meerjarig onderbouwd te zijn en wordt didactisch, cognitieve én sociaal emotioneel zorgvuldig onderbouwd in een ParnasSys groeinotitie. Het is belangrijk te beseffen dat het (voorlopig) schooladvies een voorspelling blijft van hoe de leerling zich in de toekomst met de juiste ondersteuning zou kunnen ontwikkelen. Voor een richtlijn om te komen tot een passend voorlopig schooladvies, zie bijlage 1.

3. Gelijke kansen, organiseer tegenspraak

Uit onderzoek blijkt dat bij de onderbouwing van een schooladvies vaak onbedoelde verwachtingen van leraren, ouders of de leerling een rol kunnen spelen. Om zicht op deze onbedoelde verwachtingen te krijgen organiseert een school - bijvoorbeeld als steekproef - intern en eventueel extern tegenspraak om voorlopige schooladviezen tegen het licht te houden. Denk intern aan collega's in de bovenbouw, intern begeleider(s) in hun rol als kwaliteitscoördinator, leidinggevende, onderwijsadviseur. Denk extern aan een contactpersoon van een VO-school of het Samenwerkingsverband-VO. Door de adviesprocedure op deze wijze aan te pakken, vergroten wij kansen voor alle leerlingen. Alle stappen van kansrijk adviseren, zie bijlage 2.

4. Actueel èn potentieel

Hoge verwachtingen hebben en tonen spelen een belangrijke rol. Als leerlingen in groep 6, 7 en 8 een uitstroomprofiel en uiteindelijk voorlopig en definitief schooladvies in januari in groep 8 ontvangen, zijn ze relatief jong en soms nog grillig in ontwikkeling. Het is altijd de vraag of het leerpotentieel al volledig benut wordt of door omstandigheden of leerlingkenmerken niet tot uiting komt. Probeer bij twijfel daarom de leerpotentie van leerlingen in beeld te brengen in goed overleg met ouders/verzorgers. Op deze manier worden onderpresteerders eerder zichtbaar. Met behulp van bijvoorbeeld ADIT of NSCCT kun je deze leerlingen vroeg in beeld krijgen en kun je meer zicht op ontwikkeling te krijgen. Allerlei belemmerende omstandigheden kunnen meespelen bij behaalde resultaten, hoe goed heb je deze in beeld en welke onderwijs- en ondersteuningsbehoeften verbind je hier aan? Hoe stem je af nu je dit weet? Het is aan te raden op tijd te beginnen met dit soort (toets)informatie te verzamelen zodat je je onderwijs kunt afstemmen. Op het moment dat je pas in het laatste jaar afneemt, dienen ze enkel de leraar om te komen tot een passend schooladvies. Het is maar de vraag of je de leerling daarmee helpt.

5. Bij twijfel? Dubbel schooladvies

Scholen geven bij twijfel en zeker als er nog groei zichtbaar dubbele adviezen en geven aan ouders en leerling duidelijk aan dat dit dubbele advies twijfel en groei inhoudt. Het hoogstgenoemde niveau is mogelijk haalbaar. Omdat het tweede advies in het dubbel advies kansen biedt maar niet zeker is, praten we met ouders, leerling en VO aanvullend over een plaatsingsadvies. Bij een dubbel advies is duidelijk sprake van een profiel dat zich in twee aansluitende niveaus bevindt en er wordt in ieder geval groei en kans gezien. Stichtingsbreed zien wij dat het geven van dubbele schooladviezen de afgelopen jaren sterk is toegenomen naar 40% (MOVARE-schooladviezen na heroverweging, 2023). Tevens zien wij dat stichtingsbreed bij de onderwijspositie in leerjaar 3 in het VO tav. het definitieve schooladvies bij de leerlingen van 2020/2021 ongeveer 40% van de leerlingen succesvol lijkt op te stromen binnen dit dubbele schooladvies. We kunnen duidelijk spreken dat een dubbel schooladvies kansen voor onze leerlingen in het VO vergroot. Het is aan ouders en leerling met dit dubbele schooladvies een passende schoolkeuze te maken en met het VO in gesprek te gaan over leerlingkenmerken, ondersteuningsbehoeften en plaatsing.

6. Onderwijskundig rapport (OKR)

Alle scholen van MOVARE werken met leerlingadministratie- en leerlingvolgsysteem ParnasSys en hiermee wisselen wij het onderwijskundig rapport uit. Het leerlingdossier van een MOVARE-leerling omvat minimaal de 4 groeinotities die opgebouwd zijn vanaf binnenkomst van de leerling. Uiteindelijk belanden deze 4 notities in het laatste leerjaar aan om zorgvuldig klaargezet te worden als onderwijskundig rapport (OKR) voor het Voortgezet onderwijs zodat zij de leerling goed kunnen ontvangen en ook direct weten wat leerlingkenmerken en onderwijsbehoeften zijn en hoe het uitstroomprofiel en uiteindelijk definitieve schooladvies tot stand gekomen is. Hierover zijn heldere afspraken gemaakt met het Voortgezet onderwijs in onze regio. Het OKR wordt digitaal en veilig uitgewisseld met de ontvangende VO-school waar de leerling na het definitieve schooladvies door ouders is aangemeld.

De vaste ParnasSys-groeinotities die minimaal opgenomen dient te worden in het OKR zijn:

1. Compenserende en belemmerende factoren (2 aparte notities)

In de ParnasSys-groeinotities Compenserende en belemmerende factoren zijn specifieke leerlingkenmerken opgenomen waar de ontvangende VO-school rekening mee dient te houden. Deze factoren vallen meer dan gemiddeld op en bevat relevante info voor de doorlopende ontwikkeling.

2. Onderwijs- en ondersteuningsbehoeften (1 notitie)

In de ParnasSys-groeinotitie Onderwijs- en ondersteuningsbehoeften staan handelingsadviezen die voortkomen uit de compenserende en belemmerende factoren hóe de ontvangende school kan afstemmen om het onderwijs passend te maken voor de leerling. Herkenbaar hierin zijn indien van toepassing de vijf items van Indiceren voor Onderwijsbehoeften, ook wel de lVO-velden (Miedema, 2012):

- a. Hoeveelheid aandacht en tijd;
- b. Onderwijsmateriaal;
- c. Ruimtelijke omgeving;
- d. Expertise;
- e. Samenwerking met externen.

3. Uitstroomprofiel (1 notitie)

In de ParnasSys-groeinotitie Uitstroomprofiel wordt vanaf M6 of op z'n laatst E6 op basis van allerlei (toets)informatie een verwacht uitstroomprofiel opgebouwd. Dit wordt beschreven in een didactische onderbouwing, cognitieve onderbouwing en sociaal emotionele onderbouwing waarin de school een typering opneemt van de leerling. In de bijlagen van dit beleidsstuk is de kwaliteitskaart opgenomen die in december op de MOVARE-kwaliteitskalender centraal staat, zie bijlage 3. Deze onderbouwing dient zorgvuldig antwoord te geven op de vraag: wat maakt dat wij dit schooladvies passend vinden? Wat weten we didactisch gezien? Wat weten we over de cognitie en cognitieve voorkeuren van de leerling? De wens van de ouders en de wens van de leerling wordt in groep 8 ook altijd opgenomen in het opmerkingenveld in OSO of in de notitie Uitstroomprofiel. Deze wens is een verplicht deel.

NB. Onderstaande additionele notities worden alleen meegestuurd indien relevant:

4. Thuisituatie bijzonderheden THUIS (1 notitie)

5. Medische bijzonderheden MED (1 notitie)

De schoolleiding is eindverantwoordelijk voor kwalitatief goede ParnasSys-groeinotities waarin objectief, tijdloos en bondig geschreven wordt zonder de essentie van deze notities uit het oog te verliezen: het verzamelen van informatie rondom de leerling om zicht op ontwikkeling en begeleiding te hebben en houden. Heldere notities waar met grote zorgvuldigheid aandacht aangegeven is en die relevant zijn voor de ontvangende school, kunnen bijdragen aan een ononderbroken ontwikkeling en kansen van leerlingen vergroten. Om scholen bij dit kwaliteitsproces te faciliteren zijn er bovenscholings kwaliteitskaarten ontwikkeld en een kwaliteitskalender waarin onder andere alle stappen van de schooladviesprocedure opgenomen zijn, waaronder de kwaliteit van de ParnasSys-groeinotities. Binnen MOVARE hanteren alle scholen dezelfde notitiestructuur wat helpend is voor de doorstroom en interpretatie van de onderwijskundige rapporten door het VO. Bij het hoofdstuk Overstapservice Onderwijs (OSO) wordt verder toegelicht wat met het OKR mee moet naar het VO.

Voor leerlingen die doorstromen richting Praktijkonderwijs geldt dat toetsresultaten en IQ-gegevens leidend zijn voor de aanvraag Toelaatbaarheidsverklaring bij het Samenwerkingsverband VO in onze regio's. Let op dat het onderwijskundig rapport bij deze specifieke doelgroep zo compleet mogelijk is.

7. Doorstroomtoets en aanvraag ontheffingsleerlingen

Tussen 1 oktober en 15 november vraagt de school bij een toetsleverancier een goedgekeurde doorstroomtoets naar keuze aan. Via het mandaat met ParnasSys worden de leerlinggegevens geëxporteerd. Scholen maken een eigen keuze voor een toets, passend bij de leerlingpopulatie en visie van de school. Alle leerlingen in het basisonderwijs, behoudens wettelijke uitzonderingen, zie bijlage 4, maken in groep 8 een doorstroomtoets. Uiterlijk 15 maart komt de uitslag van de doorstroomtoets via het mandaat ParnasSys binnen. De doorstroomtoetsen hebben vijf dubbele toetsadviezen en één enkel toetsadvies: PRO/BB, BB/KB, KB/GL-TL, GL-TL/HAVO, HAVO/VWO of VWO. Wij zien de doorstroomtoets binnen MOVARE als objectieve, kansverrijkend onderdeel binnen de reeds zorgvuldig doorlopen adviesprocedure. Het kan voor leerlingen dienen als kansvergroter. In de maanden oktober en november kan voor leerlingen die daarvoor in aanmerking komen ontheffing van deelname aangevraagd worden bij het bestuur via een Forms. Ter ondersteuning is hiervoor een kwaliteitskaart gemaakt die te vinden is in de kwaliteitskalender. De school zorgt voor de juiste verwerking in ROD van deze goedgekeurde leerling(en) zodat het resultaat niet geregistreerd wordt. Het resultaat van een leerling die ontheffing heeft en toch meedoet, mag buiten beschouwing gelaten worden in het onderwijsresultatenmodel (ORM) van de Onderwijsinspectie, bestuur en de school zelf.

8. Bijstellen en gemotiveerd afwijken

Wanneer uit de uitslag van de doorstroomtoets een hoger advies blijkt dan het voorlopig schooladvies, dan neemt de school dit toetsadvies over, tenzij... Alleen als het in het belang van de leerling, kan de school besluiten het advies niet te verhogen en dient het te motiveren in waarom het hiervan afwijkt. Het is aan te raden bij deze bijstelling van het (voorlopig) schooladvies naar een definitief schooladvies goed naar de rapportage van de doorstroomtoets en het profiel te kijken wáár het dubbele advies zich bevindt in de range, de behaalde referentieniveaus blijven uitgangspunt voor het schooladvies. Het definitieve schooladvies wordt, net als het voorlopig schooladvies geregistreerd in ROD via ParnasSys. De motivatie om beredeneerd af te wijken (ook naar een tussengelegen niveau) wordt ook verplicht opgenomen in ParnasSys. Of er sprake is van bijstellen en gemotiveerd afwijken kun je lezen in de matrix, zie bijlage 5.

9. Overstapdossier klaarzetten (OSO)

Ouders en leerling krijgen altijd inzage in het onderwijskundig rapport, dat wil zeggen de leerlinggegevens die doorgestuurd worden, het (voorlopig en definitieve) schooladvies en de ParnasSys-groeinotities. Let op: Alléén bij leerlingen waar een aanvraag toelaatbaarheidsverklaring bij het SWV-VO

wordt ingediend, bijvoorbeeld om toegelaten te worden tot de Praktijkschool Parkstad Limburg (*Schooladvies: Praktijkonderwijs*) moet de verplaatsende PO-school de laatste drie schooljaren aan LOVS-toetsresultaten en IQ-gegevens meesturen in OSO ter beoordeling. Bij alle andere leerlingen zien wij de LOVS-toetsresultaten en IQ-resultaten als **interne (toets)informatie** om te komen tot een passend (voorlopig) schooladvies. Deze worden dan ook niet meegestuurd maar de didactische ontwikkeling wordt meerjarig, zorgvuldig en in samenhang beschreven in de notitie Uitstroomprofiel.

Bij het klaarzetten van OSO zijn de onderdelen zonder selectievak verplicht en worden standaard in het OSO-dossier opgenomen. Daarnaast vinken we 'Bijlagen' aan met de 4 tot 6 ParnasSys-groeinotities, zie het hoofdstuk over het Onderwijskundig rapport. De vervolgschool zal deze als bijlage in PDF-vorm downloaden ter voorbereiding voor een eventuele overdracht om hier verhelderende vragen over te kunnen stellen en in te schatten of ze het onderwijs passend voor de leerlingen kunnen maken.

De resultaten op de doorstroomtoets van 2024 sturen we dit schooljaar nog niet door. Dat doen wij omdat het effect van alle veranderingen, bv de nieuwe toetsen en het nieuwe tijdsplan op de leerresultaten nog onbekend is. Bij de leerlingen die in 2024 de nieuwe Doorstroomtoets maken, houden we ook nog rekening met het gegeven dat de leerresultaten nog beïnvloed kunnen worden door de corona-pandemie waar deze leerlingen in groepen 4 en 5 mee te kampen hadden. Zodra de resultaten op de doorstroomtoetsen 2024 bekend zijn, worden deze geanalyseerd op stichtingsniveau. We kijken dan ook of we de inhoud van het OKR moeten aanpassen en de Doorstroomtoets gaan toevoegen aan het OKR. In het bijgestelde beleid voor schooljaar 2024/2025 kunnen we hier antwoord op geven.

Ouders/verzorgers geven aan of ze akkoord zijn. Ouders hoeven echter geen toestemming te geven, maar als ze niet akkoord zijn moet je wel de bezwaren noteren in OSO. De school zorgt zelf voor garantie dat uitgewisseld is nadat ouders zich hebben aangemeld in de centrale aanmeldweek. Alle stappen dienen te worden doorlopen tot ze gezien heeft dat de VO-school het dossier 'Succesvol ontvangen' heeft. Let dus op: pas als bij OSO-status staat 'Succesvol ontvangen' is de gehele procedure doorlopen en kan - op ieders initiatief - een warme overdracht gepland worden indien gewenst. Bij het overstapdossier klaarzetten beperken wij ons tot informatie die daadwerkelijk helpend is voor de leerling met als uitgangspunt dataminimalisatie en privacy van de leerling. Voor technische ondersteuning tijdens het klaarzetten van OSO verwijzen wij naar de helpdesk van ParnasSys.

10. Zicht op vervolgsucces: hoe succesvol zijn onze leerling tot begin VO3?

Om zicht te houden op het vervolgsucces van oud-leerlingen, evalueert de school in ParnasSys en in Ultimview tot en met leerjaar 3 waar de leerlingen zich bevinden in het voortgezet onderwijs. Interessante data! De school onderhoudt tevens contact met de VO-scholen. De school analyseert en beoordeelt de uitkomsten van deze evaluatie en verwerkt deze, wanneer nodig, in het (verbeter)beleid voor ontwikkeling en verbetering van de schooladviesprocedure. Op leerlingniveau bij Onderwijs kunnen scholen zien hoe de schoolloopbaan in VO1, VO2 en VO3 van een uitgeschreven leerling verloopt of is verlopen en of er eventueel niveau- en schoolwissels hebben plaatsgevonden. In VO3 kun je daarmee het zogenaamde Vervolgsucces bepalen: de onderwijspositie in VO3 ten opzichte van het voorlopige en definitieve schooladvies. Beide opties zijn te filteren in ParnasSys Ultimview omdat het voortgezet onderwijs wordt beoordeeld op het voorlopige schooladvies! Goed om te weten als je met hen in gesprek gaat over je vervolgsucces. Wij gaan uit van het definitieve schooladvies, dus het bijgestelde schooladvies na de eindtoets. De onderwijsinspectie evalueert binnenkort die aanpak, zeker nu de doorstroomtoets binnen de schooladviesprocedure lijkt te gaan vallen.

Welke soorten onderwijsposities kennen we allemaal?

- Een leerling kan een heel niveau of hoger terechtkomen
(= Volledige opstroom in ParnasSys Ultimview)
- Een leerling kan binnen een dubbel schooladvies opstromen
(= Opstroom in ParnasSys Ultimview)
- Een leerling kan in leerjaar 3 zitten conform het schooladvies
(= Gelijk in ParnasSys Ultimview)
- Een leerling kan in een dubbel schooladvies gelijk blijven op het eerste advies
(= Gelijk binnen meervoudig advies in ParnasSys Ultimview)
- Een leerling kan een heel niveau of lager terechtkomen
(= Afstroom in ParnasSys Ultimview)

Het eerste en laatste genoemde Vervolgsucces betitelen wij als niet-succesvol (dus de Volledige opstroom en Afstroom). De andere onderwijsposities lijken passend te zijn geweest als we kijken naar het gegeven schooladvies. Aan dit Vervolgsucces zijn binnen het primair onderwijs géén normen verbonden alleen eigen ambities omdat het schooladvies immers een - goed onderbouwde - voorspelling is en sterk afhankelijk van de schoolsoorten in het voortgezet onderwijs en of er bijvoorbeeld sprake is van brede burgklassen, andere aanmelding door ouders, verandering van (leer)omgeving en peergroepen.

Het is wel aan te raden een eigen schoolambitie ter evaluatie, verantwoording en dialoog hierin te bepalen, bv. '75% van onze leerlingen laat na twee VO-schooljaren een passende onderwijspositie zien'. Wanneer ben jij als school tevreden? Bovenschools is het mogelijk scholen te vergelijken en op zoek te gaan naar trends op schoolniveau in volledige op- en afstroom. Die informatie kan op schools en bovenschools niveau gebruikt worden voor inzicht en ter evaluatie van de schooladviesprocedure. Het is dan aanleiding voor dialoog met besturen, PO-scholen en/of VO-scholen. Waarom zien wij een bepaald type leerlingen op een specifieke school meer afstromen of volledig opstromen dan andere scholen? Hoe ontwikkelen de dubbele schooladviezen zich binnen onze stichting? Blijkt dit inderdaad kansrijk? Mogelijk laat een school andere 'zachte' factoren zwaar meewegen? Mogelijk is er iets aan de hand in de ontvangende VO-school en kunnen we de dialoog hierover aangaan? Vervolgsucces is een item binnen het kwaliteitsgebied Sturen, kwaliteitszorg en ambities en vormt een kwaliteitsitem voor de standaard SKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog.

Vervolgsucces staat in november op MOVARE's kwaliteitskalender.

Bijlage 0 MOVARE-tijdspad POVO (onderhevig aan verandering per schooljaar)

Wie	Wat	Waar	Wanneer	Waarom
Directie Intern begeleider	Doorgeven wel of geen ontheffing deelname, alle scholen reageren!	MOVARE Forms	Kan vanaf 1 oktober	Het bevoegd gezag kan gemotiveerd bepalen dat een leerling uitgesloten mag worden van deelname
Directie Intern begeleider	Doorstroomtoets kiezen	Bij toetsleverancier en in ParnasSys leerlingen doorsturen	1 oktober-15 november (Vast moment)	Voldoen aan de verplichting om leerlingen een doorstroomtoets te laten maken, behoudens uitzonderingen van leerlingen met ontheffing van deelname.
Intern begeleider Leraren	B8 meting LVS en analyseren resultaten	Met behulp van CITO of DIA Analyse mogelijk in CITO of DIA en ParnasSys en <u>Uitstroomview</u>	B-periode loopt van 1 oktober-30 november	Als puzzelstuk om het voorlopig schooladvies van januari op te stellen en didactisch te onderbouwen (referentieniveaus zijn uitgangspunt). Analyseren voor gerichte groeps- en <u>leerlinginterventies</u> .
Leraren Intern begeleider	Voorlopig schooladvies opstellen in notitie Uitstroomprofiel en aanvulling overige groeinitiatieven.	ParnasSys	Richtlijn december	Onderbouwing van je voorlopig schooladvies om kansrijk door te stromen naar het VO. Wordt beschreven in de notitie Uitstroomprofiel vanuit 3 bekende uitgangspunten: didactisch, cognitief en sociaal emotioneel (zie stappen kansrijke adviesprocedure)
Leraren Leerlingen Ouders/verzorgers	Leerlingen en ouders ontvangen het (voorlopig) schooladvies. School registreert in ROD en neemt de wens van ouders/leerling op.	ParnasSys	10 januari-31 januari (Vast moment)	De periode tussen de afgifte van het (voorlopig) schooladvies en de afname van de doorstroomtoets is opzettelijk kort, wijk er dan ook niet van af. Dat zorgt ervoor dat de meting van de vaardigheden van leerlingen niet nog veel kan veranderen. Dat levert een bijdrage aan gelijke kansen voor alle leerlingen.
Leraren Leerlingen	Afname doorstroomtoets (<u>eigen keuze doorstroomtoets</u>)	In het klaslokaal conform voorschriften. Afhankelijk van de <u>toetskeuze</u> digitaal of op papier. NB. papieren versie vastgesteld in 23/24 op di 6 en wo 7 februari.	29 januari – 18 februari (Vast moment)	Extra hulpmiddel voor objectieve schooladvisering. School gebruikt deze toets om tot een best passend schooladvies voor leerlingen te komen. Kan een leerling didactisch misschien meer aan? Onbedoelde verwachtingen worden mogelijk minder van invloed.
<u>Toetsleverancier</u> ParnasSys	Uitslag doorstroomtoets komt binnen in ParnasSys	ParnasSys	Uiterlijk vrijdag 15 maart (Vast moment)	School heeft nu een compleet beeld van leerlingen in ParnasSys. Tevens kan op school- en bestuursniveau een analyse plaatsvinden van de behaalde referentieniveaus op de vakgebieden Rekenen, Taalverzorging en Begrijpend lezen.
Directie Intern begeleider	Ontheffingsleerlingen registreren en leerlingen die <u>wél</u> hebben meegedaan uit ParnasSys halen en opnieuw invoeren inclusief de bepaalde ontheffingsredenen	ParnasSys	Zo snel mogelijk na <u>bovenschools overleg</u>	Om deze leerlingen uit het onderwijsresultatenmodel van de onderwijsinspectie te houden en hun ontheffing te registreren in ROD.
Leraren Intern begeleiders	Bijstellen indien (voorlopig) schooladvies < <u>toetsadvies</u> of gemotiveerd afwijken	ParnasSys	Maandag 18 maart- vrijdag 22 maart (Vast moment)	Als het <u>toetsadvies</u> hoger blijkt dan het (voorlopig) schooladvies wordt bijstellen verplicht om de kans te vergroten dat <u>alle</u> leerlingen evenveel profiteren van een <u>toetsadvies</u> . Als van het <u>toetsadvies</u> wordt afgeweken, wordt dat gemotiveerd vastgelegd.
Leraren Leerlingen Ouders/verzorgers	Leerlingen en ouders ontvangen het definitieve schooladvies. School registreert in ROD.	ParnasSys	Uiterlijk vrijdag 22 maart (Vast moment)	De Rijksoverheid dient via DUO op de hoogte te worden gebracht van alle schooladviezen.
Ouders/verzorgers	Centrale aanmeldweek	Digitaal via VO-websites	Maandag 25 maart- zondag 31 maart (Vast moment)	Dit gebeurt digitaal vanwege gelijke kans op plaatsing voor leerlingen om te starten op een VO-school passend bij het schooladvies en de wens.
Leraren Intern begeleider	Overstapdossier (OSO) klaarzetten.	ParnasSys	Dinsdag 2 april-vrijdag 5 april	Samenwerking bevorderen tussen PO en VO en zo de overgang van leerlingen te verbeteren door het VO goed te informeren over de schoolloopbaan, didactische leerprestaties, cognitieve en sociaal emotionele ontwikkeling, talenten en ondersteuningsbehoeften van de leerling.

Bijlage 1 MOVARE-richtlijn passend schooladvies

De totstandkoming van het voorlopige en definitieve schooladvies dient zorgvuldig te gebeuren. Goede analysevaardigheden, duiden van beschikbare (toets)informatie en het hebben van hoge verwachtingen spelen een rol.

Deze richtlijn bestaat uit drie componenten: twee hardere componenten en een zachte weegcomponent. NB. Het is een richtinggevende bijlage gericht op dialoog. Scholen hebben ruimte om eigen afwegingen te maken en hun onderbouwingen te formuleren. Denk ook aan (neutrale) tegenspraak.

Schooladvies	Didactische component	Cognitieve component	Sociaal emotionele comp.
PRO Let op: alléén met TLV van SWV-VO	<1F zonder einddoelen Niveau rond E of V- Leerrendement <50%	Totaal IQ <80 Cognitieve voorkeur: reproducen uit lesstof bij voorkeur praktijkgericht	Let op: didactische en cognitieve data zijn doorslaggevend voor deze toelaatbaarheid
VMBO BB	Onderweg naar 1F Niveau rond D of V Leerrendement boven 50% maar onder 75%	Leerpotentie: zwak Cognitieve voorkeur: reproducen van belangrijke begrippen en regels	Intensieve onderwijs- en ondersteuningsbehoeften
Twijfel? VMBO BB t/m KB			Groei zichtbaar binnen deze twee aaneengesloten niveaus. Meer compenserende factoren.
VMBO KB	Net 1F Niveau rond C- of IV Leerrendement rond 75%	Leerpotentie: ben.gemiddeld Cognitieve voorkeur: toepassen getrainde procedures in vergelijkbare contexten	Licht intensieve onderwijs- en ondersteuningsbehoeften
Twijfel? VMBO KB t/m GL/TL			Groei zichtbaar binnen deze twee aaneengesloten niveaus. Meer compenserende factoren.
VMBO GL/TL	Overtuigend 1F, onderweg naar 1S/2F Niveau rond C+ of III Leerrendement rond 100%	Leerpotentie: gemiddeld Cognitieve voorkeur: toepassen wat geleerd is, bij voorkeur in vergelijkbare contexten	Licht intensieve onderwijs- en ondersteuningsbehoeften
Twijfel? VMBO GL/TL t/m HAVO			Groei zichtbaar binnen deze twee aaneengesloten niveaus. Meer compenserende factoren.
HAVO	Net 1S/2F Niveau rond B of II Leerrendement boven 100%	Leerpotentie: bovengemiddeld Cognitieve voorkeur: toepassen in nieuwe context wat geleerd is	
Twijfel? HAVO t/m VWO			Groei zichtbaar binnen deze twee aaneengesloten niveaus. Meer compenserende factoren.
VWO	Overtuigend 1S/2F Niveau rond A of I Leerrendement ruim boven 100%	Leerpotentie: sterk Cognitieve voorkeur: inzicht en construeert oplossingen door analyse	Geen tot amper specifieke onderwijs- en ondersteuningsbehoeften

Bijlage 2 MOVARE-visual 'Kansrijk adviseren'

Bijlage 3 Inhoud MOVARE-groeinotitie Uitstroomprofiel

Onderdeel didactische onderbouwing

In de didactische onderbouwing irt. je uitstroomprofiel/schooladvies beschrijf je kort maar bondig de didactische resultaten van de leerling over langere tijd: denk **altijd** aan de behaalde referentieniveaus bij rekenen, begrijpend lezen, taalverzorging of te vernoemen of de leerling ‘onderweg is naar... en mogelijk binnen het PO nog gaan behalen’ Dit is wezenlijke informatie voor het VO om af te stemmen. Kun je iets aangeven over de technische leesvaardigheid? Is de leerling gevoelig voor bepaalde condities in toetsafnames? Schrijf iets over niveauconsistentie: *Heeft de leerling zich grillig of net heel stabiel ontwikkeld met toetsen en kun je dit verklaren?* Schrijf iets over toetsconsistentie: *Zie je dat rekenen en begrijpend lezen zich nagenoeg gelijk ontwikkelen of zie je een groot verschil en kun je dit verklaren?* Verwijs hierin naar je groeinotitie Onderwijs- en ondersteuningsbehoeften. Vermeld eventuele doublure of relevante schoolwissels. Het allerbelangrijkste hier is: richt je tot de lezer die de leerling gaat ontvangen, bv. je collega’s die de leerling nog gaan krijgen, het VO of een andere ontvangende school bij verhuizing. Ontvangers van deze groeinotitie willen op deze plek vooral lezen waarom jij didactisch gezien denkt aan een bepaald VO-schooladvies.

Onderdeel cognitieve onderbouwing

We gaan bij de kansrijke schooladviesprocedure niet alleen uit van het actuele beeld maar ook van het potentiële beeld. Wat verwacht je op basis van de cognitie van de leerling wat de leerling zou moeten kunnen behalen? Wat weet je over het leerpotentieel van deze leerling en lijkt deze te passen bij de didactische onderbouwing? Vermeld altijd een bron als je die hebt. Zonder bronvermelding is het altijd gissen naar het leerpotentieel, ben daar alert op. Heb je te maken een onderpresteerder die mogelijk door allerlei omstandigheden (nog) niet eruit haalt wat erin lijkt te zitten? Verwijs hiervoor naar de Belemmerende factoren waar jij uit opmaakt dat de leerling mogelijk onderpresteert. Spreek het liefst in termen als ‘*het lijkt op basis van ... (bron) dat ...*’ Let wel: blijf in deze onderbouwing voorzichtig als je geen bronnen hebt zoals een IQ-test zoals een WISC-V, ADIT of leerpotentietest zoals 3x een NSCCT. Ontvangers van deze notitie willen op deze plek vooral lezen waarom jij cognitief gezien denkt aan een bepaald VO-schooladvies.

Onderdeel sociaal emotionele onderbouwing

Beschrijf hier relevante ‘zachte’ leerlingkenmerken bv. Omgang met anderen, Huiswerkattitude, Motivatie, Welbevinden, Betrokkenheid, Planning, Organisatie, Zelfstandigheid, Gedrag, Doorzettingsvermogen etc. *Wees voorzichtig met het overschatten van het belang van je eigen percepties van de eigenschappen van de leerling.* Verwijs aanvullend naar je bijgevoegde notities Compenserende en Belemmerende factoren voor de opvallende leerlingkenmerken waar de ontvanger rekening mee dient te houden in de nieuwe setting. Ontvangers van deze groeinotitie willen op deze plek vooral lezen waarom jij gezien de ‘zachte’ leerlingkenmerken denkt aan een bepaald VO-niveau.

Bron: kwaliteitskaart in de kwaliteitskalender (MOVARE, 2023)

Bijlage 4 Wettelijke ontheffingsgronden

We kennen drie wettelijke ontheffingsgronden voor ontheffing van deelname aan een van de doorstroomtoetsen. Een leerling mag van deelname aan de doorstroomtoets ontheven worden als deze:

- A. zeer moeilijk lerend is;
- B. meervoudig gehandicapt is en voor wie het zeer moeilijk lerend zijn één van de handicaps is;
- C. vier jaar of korter in Nederland is en om die reden de Nederlandse taal onvoldoende beheerst.

Bron: [Artikel 45c Wet op het primair onderwijs](#)

Interpretatie ontheffingsgronden

Onder (A) zeer moeilijk lerende leerlingen of (B) meervoudig gehandicapte leerlingen voor wie het zeer moeilijk lerend zijn één van de handicaps is, wordt verstaan:

a. een leerling waarvan het ontwikkelingsperspectief aantoont dat de verwachte uitstroombestemming het arbeidsmarktgerichte uitstroomprofiel of het uitstroomprofiel dagbesteding in het speciaal onderwijs is. In het ontwikkelingsperspectief is dit voldoende onderbouwd met gegevens uit het leerling- en onderwijsvolgsysteem en de factoren die de ontwikkeling en het leren van de leerling belemmeren en bevorderen,

of

b. een leerling met een TIQ dat lager is dan 75.

Bij een IQ- test, waarmee het TIQ van de leerling wordt vastgesteld, geldt dat deze voldoet aan de criteria van de Commissie Testaangelegenheden Nederland (COTAN). Indien de IQ-test ouder is dan twee jaar bevestigen gegevens uit het leerling- en onderwijsvolgsysteem dat de ontwikkeling van de leerling niet verder is dan het niveau van eind groep 5 van het basisonderwijs.

Bron: [Artikel 1 Beleidsregel ontheffingsgronden doorstroomtoets po](#)

Ruis

Op basis van de drie ontheffingsgronden en na de heldere interpretatie en uitleg hiervan ontstaat bij sommige ontheffingsaanvragen toch nog ruis hetgeen tot ongelijke behandeling van casussen en discussies kan leiden. Vandaar deze interne memo waarin mogelijke punten van ruis die de afgelopen jaren zijn ontstaan toegelicht worden en waarin een voorstel gedaan wordt om deze ruis duurzaam op te lossen.

- Onder ontheffingsgrond A. of B. ontstaat vaker de vraag *'Is een leerling met schooladvies Praktijkonderwijs een leerling voor VSO?'*

Praktijkonderwijs is regulier voortgezet onderwijs en geen VSO. Leerlingen behalen naast een getuigschrift en/of schooldiploma ook diploma's van branche-opleidingen.

- Onder ontheffingsgrond C. ontstaat vaker de vraag *'Wat is Nederland?'*

MOVARE beperkt 'Nederland' tot een verblijfsadres binnen onze landsgrenzen. Het Koninkrijk der Nederlanden bestaat uit 4 landen: Nederland, Aruba, Curaçao en Sint Maarten. Bonaire, Sint Eustatius, Saba zijn bijzondere gemeenten en hebben een aparte status binnen Nederland. Zij heten Caribisch Nederland. Met de landen Aruba, Curaçao en Sint Maarten vormen ze het Caribisch deel van het Koninkrijk.

- Onder ontheffingsgrond C. ontstaat vaker de vraag *'Wat is onvoldoende Nederlandse taal?'*

Indien toets informatie uit een leerling- en onderwijsvolgsysteem aantoont dat de ontwikkeling van de leerling niet verder is dan het niveau van eind groep 5 van het basisonderwijs en daarmee lager is dan 1F. Hierbij valt te denken aan de functioneringsniveaus van lezen, taalverzorging en woordenschat.

Afspraken

Afspraak 1: We kijken als stichting niet af van de drie wettelijke ontheffingsgronden (A, B of C).

Afspraak 2: Elk schooljaar vallen er enkele leerlingen niet onder de drie ontheffingsgronden, maar wel uitdagingen ervaren op school, omdat ze bijvoorbeeld thuisonderwijs ontvangen of om een medische reden afwezig zijn. Deze leerlingen maken wellicht ook geen doorstroomtoets, maar dit zijn géén ontheffingsleerlingen. Dit zijn leerlingen die verhinderd zijn tijdens de toetsafname en inhaalmoment en om die reden de doorstroomtoets niet (kunnen) maken. Voor die leerlingen zit er in ParnasSys bij het kopje Doorstroomtoets een optie bij 'Reden niet-deelname' om te kiezen voor 'Verhinderung/medische reden', zie afbeelding hieronder. Deze leerlingen worden altijd apart behandeld door het CvB in samenspraak met de afdeling onderwijskwaliteit en er volgt een aantekening van dit gesprek in het leerlingdossier om te voorkomen dat scholen zelfstandig gaan zeggen dat een leerling 'niet kan deelnemen'.

Doorstroomtoets bewerken

Doorstroomtoets

Datum doorstroomtoets: m
Kies de datum waarop de doorstroomtoets is afgenomen, ook als deze leerling niet meedeed.

Doorstroomtoets:

Uitslag doorstroomtoets:

Reden niet deelname:

Reden ontheffing:

Doorstroomtoetsadvies:

ROO volgnummer:

Laatst uitgewisseld:

Laatst uitgewisseld status:

Bijlage 5 MOVARE-matrix 'Bijstellen, tenzij...'

Na een hoger toetsadvies (*half of hoger niveau dan het schooladvies*) dient het schooladvies verplicht te worden bijgesteld. In samenspraak met leerling en ouders/verzorgers kan hiervan gemotiveerd afgeweken worden. MOVARE kent drie typen heroverwegingen: lichte overweging om bij te stellen, medium overweging om bij te stellen en zware overweging om bij te stellen. Dit om een hoog aantal heroverwegingen enigszins te relativeren omdat de eindtoets alleen dubbele toetsadviezen en één enkel toetsadvies geeft.

Op het moment dat niet bijgesteld wordt (dus als het toetsadvies niet wordt overgenomen) dient de motivatie verplicht te worden opgenomen in ParnasSys bij Onderwijs - Vervolgonderwijs - Schooladviezen. Hierover dient rekenschap afgelegd te worden. Ook een definitief schooladvies dat naar een tussengelegen niveau na de doorstroomtoets wordt bijgesteld dient gemotiveerd worden.

	DOORSTROOM TOETSADVIES PrO/BB	DOORSTROOM TOETSADVIES BB/KB	DOORSTROOM TOETSADVIES KB t/m GL/TL	DOORSTROOM TOETSADVIES GL/TL t/m HAVO	DOORSTROOM TOETSADVIES HAVO t/m VWO	DOORSTROOM TOETSADVIES VWO
VOORLOPIG SCHOOLADVIES PrO	nvt	Bijstellen, tenzij...	Bijstellen, tenzij...	Bijstellen, tenzij...	Bijstellen, tenzij...	Bijstellen, tenzij...
VOORLOPIG SCHOOLADVIES BB	nvt	Bijstellen, tenzij...	Bijstellen, tenzij...	Bijstellen, tenzij...	Bijstellen, tenzij...	Bijstellen, tenzij...
VOORLOPIG SCHOOLADVIES BB t/m KB	nvt	nvt	Bijstellen, tenzij...	Bijstellen, tenzij...	Bijstellen, tenzij...	Bijstellen, tenzij...
VOORLOPIG SCHOOLADVIES KB	nvt	nvt	Bijstellen, tenzij...	Bijstellen, tenzij...	Bijstellen, tenzij...	Bijstellen, tenzij...
VOORLOPIG SCHOOLADVIES KB t/m GL/TL	nvt	nvt	nvt	Bijstellen, tenzij...	Bijstellen, tenzij...	Bijstellen, tenzij...
VOORLOPIG SCHOOLADVIES GL/TL	nvt	nvt	nvt	Bijstellen, tenzij...	Bijstellen, tenzij...	Bijstellen, tenzij...
VOORLOPIG SCHOOLADVIES GL/TL t/m HAVO	nvt	nvt	nvt	nvt	Bijstellen, tenzij...	Bijstellen, tenzij...
VOORLOPIG SCHOOLADVIES HAVO	nvt	nvt	nvt	nvt	Bijstellen, tenzij...	Bijstellen, tenzij...
VOORLOPIG SCHOOLADVIES HAVO t/m VWO	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	Bijstellen, tenzij...
VOORLOPIG SCHOOLADVIES VWO	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt

z.o.z. voor voorbeelden

Voorbeeld 1

Voorlopig schooladvies: VMBO BB

Doorstroomtoetsadvies februari/maart: VMBO BB t/m KB

Optie a: Definitief schooladvies: Bijgesteld naar BB t/m KB -> Hoef je niet te motiveren in je LAS ParnasSys, maar je vermeldt wel in de notitie Uitstroomprofiel dat de Doorstroomtoets aanleiding gaf om bij te stellen.

Optie b: Definitief schooladvies: Niet bijgesteld -> Motiveren in LAS ParnasSys (verplicht veld)

Voorbeeld 2

Voorlopig schooladvies januari: VMBO BB t/m KB

Doorstroomtoetsadvies februari/maart: VMBO KB t/m GL/TL

Optie a: Definitief schooladvies: Bijgesteld naar VMBO KB/GT -> Hoef je niet te motiveren in je LAS ParnasSys, maar je vermeldt wel in de notitie Uitstroomprofiel dat de Doorstroomtoets aanleiding gaf om bij te stellen.

Optie b: Definitief schooladvies: Bijgesteld naar VMBO KB -> Motiveren in LAS ParnasSys (verplicht veld)

Optie c: Definitief schooladvies: Niet bijgesteld -> Motiveren in LAS ParnasSys (verplicht veld)

Voorbeeld 3

Voorlopig schooladvies: PrO

Doorstroomtoetsadvies februari/maart: VMBO BB/KB

Optie a: Definitief schooladvies: Bijgesteld naar VMBO BB/KB -> Hoef je niet te motiveren in je LAS ParnasSys, maar je vermeldt wel in de notitie Uitstroomprofiel dat de Doorstroomtoets aanleiding gaf om bij te stellen.

Optie b: Definitief schooladvies: Bijgesteld naar VMBO BB -> Motiveren in LAS ParnasSys (verplicht veld)

Optie c: Definitief schooladvies: Niet bijgesteld -> Motiveren in LAS ParnasSys (verplicht veld)

LET OP:

Voorbeeld 4

Voorlopig schooladvies: HAVO

Doorstroomtoetsadvies februari/maart: VMBO GL/TL t/m HAVO

Enige optie: Definitief schooladvies wordt niet bijgesteld -> Hoef je niet te motiveren in je LAS ParnasSys omdat een definitief schooladvies alleen naar boven mag worden bijgesteld. Je vermeldt in de notitie Uitstroomprofiel dat de Doorstroomtoets géén aanleiding gaf om bij te stellen.